

Mürettebat Ölüm ve Yaralanmalarından Doğan Tazminatın Değerlendirmesindeki Önemli Hususlar

P&I poliçesi kapsamındaki su aracında çalışan gemi adamlarının yaralanması, hastalanması veya ölümünden kaynaklanan sorumluluklar ile ikame gemi adamına ilişkin sorumluluklar, özel şartların ayrılmaz bir parçası olarak MLC 2006 Konvansiyonu'nun 2016 Genişletici Teminat Klozu uyarınca teminat altındadır.

Ancak meydana gelebilecek bir kazada hadisenin teminat altında olabilmesi için öncelikle kusur durumlarına ve olayın nasıl gerçekleştiğine bakılmalıdır. Bu noktadaki birinci şart kazanın sigortalı su aracının içindeyken gerçekleşmiş olmasıdır. Sigortalı su aracındaki kazaya sebebiyet verecek durumlar, personel ihmali, hatalı yönlendirme, yetersiz iş sağlığı ve güvenliği önlemleri gibi sebepler kusuru arttırabilir. Kusur durumu her zaman için net olmamakta, hatta çoğu zaman muğlak ve tespite muhtaç olmaktadır. İki veya daha fazla su aracının kazaya karıştığı haller, liman görevlilerinin müterafik kusuru gibi nedenler değerlendirmeyi zorlaştırıcı hallerden bazılarıdır.

Bedeni hasarlardan kaynaklanan ve sigortaya konu her bir maluliyet veya destekten yoksun kalma tazminat talebi için zararın tazmini kapsamında tüm hesaplama metodolojisi ve yaklaşımına aktüer hesabı adı verilmekte olup bu hesap Hazine Müsteşarlığı siciline kayıtlı aktüerler veya bilirkişilerce yapılmaktadır. Aktüer, esasında finansal riskleri değerlendirebilen, çözümler öneren ve bu çözümlerin uzun dönemdeki etki ve sonuçlarını inceleyen bilim dalıyla uğraşan kişilere verilen isimdir. Tazminat, özünde zararın parasal olarak değerlendirilmesi yani tazminata dönüştürülmesi olduğundan bedeni zararların hesaplamaları da bu kapsamda aktüerler tarafından yapılmaktadır.

Tazminat hesaplamalarında son zamanlarda Yargıtay içtihatlarına göre artık hem hesaplama yönteminde hem de maluliyet tespiti yönteminde tek düzen bir uygulamaya geçilmiştir. Güncel olarak tazminat hesabında TRH-2010 Mortalite Tablosu ile 0 Teknik Faiz yani Progresif Rant yöntemi, maluliyet oranı tespitinde ise Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi yöntemi kullanılmaktadır.

Erdinç Kartal GÜRSOY
Hasar Uzmanı

+90 850 420 81 36 (D.240)
erdinc.gursoy@turkpandi.com

2015 yılında Marmara Üniversitesi Sigortacılık bölümünden mezun oldu. 2014 Kasım ayında stajyer olarak çalışma hayatına başladığı Groupama Sigorta'da bedeni hasar ve hukuk departmanlarında toplam 4,5 yıl çalıştı. 2019-2021 yılları arasında Zurich Sigorta'da davalık bedeni hasar uzmanı olarak çalıştı. 2021-2022 arasında ise Doğa Sigorta'da bedeni hasar yönetmeni olarak görev aldı. Buradaki çalışmasının ardından Kumport Liman Hizmetleri'nde sigorta yönetmeni olarak çalıştı. Son olarak ECB Sigorta ve Reasürans Brokerliği'nde hasar müdür yardımcısı olarak çalışmış olup Kasım 2023 itibarıyla Türk P&I Sigorta'ya hasar uzmanı olarak katılmıştır.

TURKP&I

Mortalite tablosu birtakım demografik verilerle hazırlanmış bir hayatta kalma ihtimali tablosudur. Yani kişinin yaşı ve cinsiyetine göre tahminen kaç yaşına kadar yaşayacağı bu tabloya göre belirlenmekte ve hesaplamalar bu ihtimal üzerinden yapılmaktadır. Bahsi geçen TRH-2010 tablosu kullanıma geçmeden önce Fransızların PMF-1931 ve Amerikalıların CSO-1980 tabloları üzerinden hesaplamalar yapılmaktaydı. Ancak bu tablolardaki yaşam ihtimalleri ülkemizin demografik yapısını tam olarak doğru yansıtmadığından Hacettepe Üniversitesi Aktüerya Bölümü öğretim görevlileri tarafından 2010 yılında ülkemizin verilerine göre hazırlanan TRH-2010 Mortalite Tablosu sektörün kullanımına sunulmuştur.

Bedeni hasarlarda temelde iki tip talep mevcuttur. Bunlar maluliyet tazminat talebi ve destekten yoksun kalma talebi olarak sınıflandırılabilir. Talep türlerine göre hesaplamaya etki eden faktörler aşağıdaki gibidir;

Maluliyet ve destekten yoksun kalma tazminat taleplerindeki ortak hesaplama kriterleri mağdurun yaşı, gelir durumunu gösterir belgeler, kusur oranı, kaza tarihi ve mağdur 4A kapsamında SGK'lı ise bu kapsamda kurum tarafından yapılan ödemelere ilişkin belgelerdir. Talep türü vefat yani destekten yoksun kalmaysa bunlara ek olarak mirasçılık belgesi ile geride kalan destek sahiplerinin doğum tarihi bilgilerinin de temini gerekmektedir.

Maluliyet tazminat hesabı ve dahil edilebilecek kalemlerle ilgili birtakım püf noktalar mevcuttur. P&I sigortası diğer elementer branşlardaki sorumluluk sigorta türlerine göre bedeni zararlar konusunda daha kapsamlı bir teminat sunmaktadır. Ancak tüm sorumluluk sigortalarında olduğu gibi P&I sigortasında da maluliyet taleplerinde genelde tazminata ek olarak geçici ve kalıcı bakıcı gideri, tedavi giderleri ile geçici iş göremezlik ödemeleri teminat altına alınmıştır. Kalıcı bakıcı gideri bazı özel durumlar hariç olmak üzere kişinin sakatlık oranının %70 ve daha yukarı bir oranda hesaplandığı durumlarda tazminata dahil edilen bir kalemdir. Geçici iş göremezlik ödeneği ise doğrudan mağdura veya sigortalıya ödenen bir kalem değil, genellikle Sosyal Güvenlik Kurumu'nun rücu talebi üzerine kuruma ödenen bir kalem olarak karşımıza çıkmaktadır.

Denizcilik ve yine denizcilikle ilgili olarak liman faaliyetleri sektörü 28509 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin İşyeri Tehlike Sınıfları Tebliği" kapsamında iş sağlığı ve güvenliği yönünden tehlikeli sınıf içerisinde yer almaktadır. Bundan dolayı riski minimize etmek ve olası can kayıpları ile sektör çalışanlarının hayatına etki edecek yaralanmaların bir nebze de olsa önüne geçilebilmesi için mutlak suretle tüm denizcilik sektörünün azami emniyet kurallarını uygulaması ve bu yöndeki denetimlerin kapsamının genişletilmesi büyük önem arz etmektedir.